Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30523

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i (SAAS), 2014 y?l?nda Bayo?lu-Serpen, Duyan ve U?urluo?lu-Aldo?an taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçektir. Temel amac?, bireylerin
Sosyal Adalet Savunuculu?u düzeylerini ve bu savunuculu?un farkl? boyutlardaki ifadelerini ölçmektir. Ölçek, toplam 41 maddeden olu?makta ve dört ana faktör alt?nda toplanmaktad?r:
??birlikçi Hareket,
Müracaatç?n?n Güçlendirilmesi,
Sosyal/Politik Savunuculuk ve
Müracaatç?/Toplum Savunuculu?u. Ölçek geli?tirme çal??mas?, yüksek düzeyde güvenirlik ve geçerlik kan?tlar? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i, Sosyal Adalet, Savunuculuk, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Aç?mlay?c? Faktör Analizi, Sosyal Hizmet.

Yazarlar

Ay?e Sezen Bayo?lu Serpen, Veli Duyan, Emine U?urluo?lu Aldo?an.

Amaç

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i'nin temel amac?, sosyal hizmet uzmanlar? ve ilgili disiplinlerde çal??an profesyonellerin,
sosyal adalet ilkelerine yönelik savunuculuk faaliyetleri s?ras?ndaki tutum ve davran??lar?n? sistematik bir biçimde de?erlendirmektir. Bu ölçek, alanda çal??anlar?n savunuculuk rollerini hangi boyutlarda ve ne düzeyde üstlendiklerini nicel olarak belirleyerek hem akademik ara?t?rmalara hem de mesleki e?itime katk? sa?lamay? hedeflemektedir.

Ölçek, profesyonellerin sadece bireysel düzeyde müdahale becerilerini de?il, ayn? zamanda sistemik ve politik düzeydeki de?i?im çabalar?n? da ölçerek, sosyal hizmet mesle?inin temel de?erlerinden biri olan
savunuculuk rolünün kapsaml? bir de?erlendirmesini sunmaktad?r.

Yap?

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i, sosyal adalet odakl? savunuculuk kavram?n? dört temel ve birbirinden ayr??an alt boyut alt?nda inceleyen çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Bu faktörler, savunuculuk eylemlerinin farkl? hedef ve yöntemlerini yans?tmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireylerin dezavantajl? gruplar?n haklar?n? koruma, e?itsizlikleri giderme ve toplumsal de?i?imi te?vik etme yönündeki motivasyonlar? ve aktif eylemleridir. Dört faktörlü bu yap?, savunuculu?un hem mikro düzeyde (bireyin güçlendirilmesi) hem de makro düzeyde (politik de?i?im ve i?birli?i) ele al?nmas?n? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, gerçekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile incelenmi?tir. AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in sosyal adalet savunuculu?u kavram?n?n farkl? boyutlar?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Faktör yap?s?n?n tutarl?l??? ve maddelerin ilgili faktörlere yüklenme düzeyleri, ölçe?in ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini desteklemektedir. Çal??mada, yap?sal geçerli?i güçlendirmek amac?yla muhtemelen ilgili di?er ölçeklerle korelasyon analizleri de yap?lm??t?r (Ancak bu bilgi orijinal kaynakta detayl? verilmemi?tir, AFA sonucu temel al?nm??t?r).

Güvenirlik

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i,
Cronbach Alpha katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in tamam?na ili?kin hesaplanan **Cronbach Alpha katsay?s? 0.92** olarak bulunmu?tur, bu de?er ölçe?in mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Alt faktörlerin güvenirlik katsay?lar? da yüksek ve kabul edilebilir düzeydedir:

??birlikçi Hareket: O.89

Müracaatç?n?n Güçlendirilmesi: 0.76

Sosyal/Politik Savunuculuk: 0.79

Müracaatç?/Toplum Savunuculu?u: 0.71

Bu sonuçlar, ölçe?in farkl? alt boyutlar?n?n her birinin kendi içinde tutarl? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, Sosyal Adalet Savunuculu?u kavram?n?n temel bile?enlerini belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonucunda, toplam

ARABPSYCHOLOGY.COM

41 maddeden olu?an ölçe?in dört temel faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu dört faktör, savunuculuk eyleminin farkl? stratejik alanlar?n? temsil etmektedir:

??birlikçi Hareket (17 madde): Ortak amaçlar do?rultusunda di?er gruplarla a? kurma ve i?birli?i yapma becerisini ölçer.

Müracaatç?n?n Güçlendirilmesi (9 madde): Bireysel müracaatç?lar?n kendi sorunlar? üzerinde kontrol kazanmalar?n? sa?lama çabalar?n? ölçer.

Sosyal/Politik Savunuculuk (8 madde): Yasa yap?c?lar ve bürokratlarla ileti?im kurarak sistem düzeyinde politika de?i?ikli?i talep etme eylemlerini ölçer.

Müracaatç?/Toplum Savunuculu?u (7 madde): Toplumsal gruplar?n haklar?n? savunma ve onlara yönelik politik fark?ndal??? ölçer.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Ölçek, toplam 41 maddeden olu?maktad?r ve dört alt boyuta ayr?lm??t?r. Derecelendirme, 7'li Likert tipi bir ölçek kullan?larak yap?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Sosyal hizmet uzmanlar?, psikolojik dan??manlar ve sosyal adalet savunuculu?u rolünü üstlenen di?er profesyoneller.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Profesyonel).

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??mada genellikle sosyal hizmet bölümü ö?rencileri veya mezunlar? üzerinde pilot çal??malar yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 7'li Likert Ölçe?i (1=kesinlikle do?ru de?il - 7= kesinlikle do?ru). Yüksek puanlar, ilgili faktörde daha yüksek düzeyde sosyal adalet savunuculu?u davran???n? veya tutumunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Hizmet, Savunuculuk Rolü, Cronbach Alpha, Ölçek Yap?s?, Güçlendirme, Politik Eylem, ??birli?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Kurum E-posta Adresleri: Ay?e Sezen Bayo?lu Serpen için ileti?im e-postas?: aysesezenbayoglu@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yazar?n ilgili akademik kurumu (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2014 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Ay?e Sezen Bayo?lu Serpen ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Bayo?lu-Serpen, A. S., Duyan, V. ve U?urluo?lu-Aldo?an, E. (2014). Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Toplum ve Sosyal Hizmet, 25*(1), 21-34.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sosyal-adalet-savunuculugu-olcegi-toad.pdf

Sosyal Adalet Savunuculu?u Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 41 madde ve dört faktörden olu?maktad?r.

??birlikçi Hareket (17m): Sosyal adalet konular? ile ilgili ortak kayg?lar? olan toplum gruplar? ile ileti?im a?? kurar?m

Müracaatç?n?n Güçlendirilmesi (9m): Sorunlar?n müracaatç?lar üzerindeki etkilerini anlayabilmek için onlar? sistem yakla??m?ndan ele almaya çal???r?m.

Sosyal/Politik Savunuculuk (8m): Müracaatç?lar?n ihtiyaçlar? için yasa yap?c?larla (bürokratlar, milletvekilleri) ileti?im kurar?m

Müracaatç?/Toplum Savunuculu?u (7m): Kar??ma ç?kma olas?l??? olan, farkl? nüfus gruplar?n? ilgilendiren yasalar ve ilgili politikalar konusunda bilgim azd?r

ARABPSYCHOLOGY.COM